

Ons pedagogisch handelen peutergroep Appeltern

Op de website van KION zie je onder *Zo werken wij* hoe we in ons beleid vorm hebben gegeven aan de pedagogische doelen en onze pedagogische uitgangspunten.

In dit document staat hoe we de pedagogische uitgangspunten bij onze locatie praktisch uitwerken. Als we eventueel iets extra's doen of anders werken dan in het algemene beleid beschreven staat, dan vind je dat hier ook in terug.

Samen met de praktische informatie geeft dit document de informatie die specifiek is voor deze locatie.

Januari 2024

Professionalisering en kwaliteitsverbetering

Bij KION hechten we waarde aan pedagogisch kwaliteit en stimuleren we deze op verschillende manieren. We geloven in het blijven leren en ontwikkelen van onze medewerkers.

Al onze locaties hebben jaarlijks de wettelijk verplichte 50 uur voor beleidsontwikkeling ter beschikking. Van deze 50 uur worden 38 uur ingezet door de beleids- en stafmedewerkers Pedagogiek. Zij werken op centraal niveau aan het borgen en versterken van de pedagogisch educatieve kwaliteit door ontwikkeling van beleid en hulpmiddelen voor de locaties. De coach heeft voor iedere locatie jaarlijks 12 uur beschikbaar voor implementatie van dit beleid.

Bij onze locatie krijgen we ondersteuning van pedagogisch coach Ilse Spaan.

De coach ondersteunt bij de verbetering van de pedagogische kwaliteit. De coach begeleidt en traint de medewerkers bij het pedagogisch handelen en ondersteunt en adviseert de clustermanager op pedagogisch gebied. Hiernaast implementeert de pedagogisch coach ons pedagogisch beleid naar concrete situaties in de groep en signaleert ontwikkelingen, knel- en verbeterpunten. Ieder jaar voert de pedagogisch coach een pedagogische observatie uit. Met de uitkomsten stellen wij een (pedagogisch) doel vast waaraan we dat jaar extra aandacht besteden.

Komend jaar richten wij ons bij onze locatie op het volgende pedagogisch doel: Het volgen en luisteren naar kinderen staat bij ons centraal. Dit jaar gaan we starten met een nieuw kindvolgsysteem binnen het ouderportaal. We nemen de tijd om hier mee te leren werken. Het nieuwe kindvolgsysteem helpt ons om kinderen nog beter te kunnen volgen, aan te sluiten bij hun ontwikkeling en om met ouders in gesprek te gaan.

In ons lokale ontwikkelplan staat concreet uitgewerkt hoe we specifiek bij deze locatie inzetten op de ontwikkeling en kennisverbreding van onze medewerkers.

Voor de coaching van de pedagogisch medewerkers is jaarlijks minimaal 10 uur per fte wettelijk verplicht. Onze medewerkers werken ook bij andere KION locaties en worden daar in de berekening van de coachingsuren meegenomen.

We bieden emotionele veiligheid, betrokkenheid en warmte

We creëren een open, warme sfeer waarin kinderen zich op hun gemak voelen. We zijn geïnteresseerd in wat je kind bezig houdt en kunnen genieten van de mijlpalen die we bij je kind zien. We gaan uit van positieve aandacht, waardering en stimulans. Op z'n tijd hoort daar natuurlijk ook hulp, bescherming en steun bij.

Voorbeelden

- Een kind dat nieuw is en moeite heeft met wennen, houden we dichtbij ons of nemen het op schoot totdat het er zelf aan toe is om meer de ruimte in te gaan en met de andere kinderen te spelen. Ook een knuffeltje van thuis kan soms helpen.
- De eerste keer komen de kinderen wat later, zodat er meer rust in de groep is. Ouders drinken even rustig een kop koffie of thee, we bespreken de intake en ouders nemen daarna duidelijk afscheid.
- De eerste keer sturen we na een uurtje een foto of berichtje hoe het gaat met het kind. Als ouder of kind het moeilijk hebben met het afscheid berichten we eerder.
- Bij binnenkomst begroeten we altijd het kind met de ouder en heten ze welkom.
- We noemen de namen van alle kinderen tijdens een liedje ('goedemorgen'). Zo maken we duidelijk dat elk kind gezien is en welkom is. We nemen de tijd voor een kringgesprek als kinderen hiervoor iets aandragen.
- Bij binnenkomst ligt er spelmateriaal klaar voor de kinderen zodat ze uitgenodigd worden om te spelen.
- We proberen kinderen bewust te maken van de gevoelens van andere kinderen door het spiegelen van gedrag en taal.
- Structuur zorgt voor een gevoel van emotionele veiligheid daarom hebben we een vast dagritme dat ondersteund wordt door de dagritmekaarten van de methode Uk & Puk.

Kijken en luisteren naar kinderen staan centraal

Of het nu om een baby gaat die huult of een bso kind dat zich lijkt te vervelen; alleen met goed 'kijken en luisteren' leren we onze kinderen écht kennen. Met extra aandacht van ons, moeilijker spelmateriaal of een speciale activiteit, kunnen we dan inspelen op die specifieke behoefte. We volgen het welbevinden en de ontwikkeling van alle kinderen. Bij de buitenschoolse opvang hebben kinderen hierin natuurlijk ook (en soms zelfs letterlijk) een eigen stem.

Voorbeelden

- Kinderen leren op de peutergroep om te gaan met andere kinderen en volwassenen. Dit gaat zoals altijd als je iets moet leren, met vallen en opstaan.
- We letten goed op de non-verbale signalen van de kinderen (twijfelen, stil en terug getrokken, gezichtsuitdrukking, etc.) om te zien of ze zich op hun gemak voelen en er iets aan te doen als dat niet zo is.
- Geen kind is hetzelfde; leeftijden en karakters verschillen. Het ene kind kan zich al goed weren, het ander moet nog leren om van zich af te bijten. Het ene kind kan zeggen wat het niet wil, de ander doet dit door een kind weg te duwen. Dit kan tot kleine ruzietjes leiden. We accepteren niet dat kinderen elkaar pijn doen of buitensluiten en begeleiden de kinderen bij het oplossen en weer goed maken van hun ruzietjes.
- We leren hen zoveel mogelijk zelfstandig te handelen en sluiten aan bij hoever ze al zijn. Zoals bijvoorbeeld zelf te gaan zitten, jas aan te trekken enzovoort
- Voor veel jonge kinderen die net gestart zijn is het vooral belangrijk om de regels van de groep extra aandacht te geven. Met name het gebruik van het materiaal. Opruimen is best lastig!
- Je probeert een kind soms uit te dagen net een stapje verder te zetten om wat meer uitdaging te bieden. Soms gebruiken we ook niveau verschil in de werkjes die we doen.
- Elk kind wordt gezien, juist de wat stillere die soms minder opvallen. Bij opvallend gedrag observeren we intensiever en schakelen we externe hulp in, met toestemming van ouders.
- Bij het IKC zijn onderstaande waarden van belang en hier besteden wij ook op de peutergroep (op peuterniveau) aandacht aan:

Je mag zijn wie je bent.

We spelen, leren en ontdekken met elkaar.

- Om de ontwikkeling en het welbevinden van kinderen te volgen, gebruiken we het kindvolgsysteem KIJK!.
- Indien er zorgen om een kind zijn, wordt in overleg met ouders het Consultatiebureau of de pedagogisch coach ingeschakeld. Indien hun bevinden overeenkomen, wordt verdere hulp ingeschakeld.

We hebben respect voor autonomie van kinderen

Al op jonge leeftijd is je kind een eigen persoon met behoeften en eigenschappen die bij jouw kind passen. Bij een jong kind dat heel erg van bewegen houdt, verwachten we niet dat het een half uur stil aan tafel zit. Deze eigenheid van kinderen maakt ons vak écht interessant. Daarnaast kunnen kinderen al heel jong veel zelf. Wij nemen hier in de groep bewust veel tijd voor. Je eigen brood smeren, zelf een oplossing bedenken voor een probleem, kiezen aan welke activiteit je meedoet. Liever zelf met een boek op de bank als de rest buiten is? Het kan allemaal.

Voorbeelden

- Als kinderen een werkje doen, mogen ze dat op hun eigen manier doen. Het is het werkje van het kind, het hoeft niet perfect.
- Iedereen helpt met opruimen. Ook proberen we om de kinderen elkaar te laten helpen.
- We stimuleren de kinderen om zelf naar het toilet te gaan. Ook het kiezen van werkjes doen de kinderen zelfstandig.
- Inspringen op spontane ideeën die de kinderen aanbrengen.
- Regels en afspraken worden min of meer spelenderwijs bijgebracht, door herhalen tijdens het vrij spelen.
- Onze inrichting geeft kinderen de mogelijkheid zelf hun speelgoed te pakken.
- We stimuleren kinderen zoveel mogelijk om zelf dingen te laten doen zoals jas aandoen. Als een kind dit nog niet kan helpen we en stimuleren we het kind om het stapje voor stapje zelf te gaan doen. We geven kinderen positieve feedback en complimenten.
- Een deel van de ochtend besteden we aan 'vrij spel'. Tijdens dit spel krijgt het kind de gelegenheid om, alleen of samen, zijn beleving te verbeelden of te verwerken. De jonge kinderen spelen vooral hun eigen spel, de oudere zoeken al meer andere kinderen op om samen tot een spel te komen.
- Als kinderen met een verhaal komen tijdens het kringetje is er ruimte om daar tijdens het vrij spelen spontaan op in te spelen.

We bieden brede uitdaging en plezier

Bij onze locaties en groepen is alles zó ingericht dat kinderen volop de ruimte hebben met spel, materialen en activiteiten. Materialen die nieuwsgierig maken, spelbetrokkenheid en plezier geven. Daar komt het nodige water, zand, pasta, klei, bouw materiaal, verf, gereedschap en zelfs dieren bij kijken! We zorgen voor een breed aanbod van diverse activiteiten op alle verschillende ontwikkelingsgebieden. Gericht op een individueel kind, (kleine) groepjes kinderen of juist met z'n allen.

Voorbeelden

- We werken met thema's uit de Uk & Puk methode. Denk hierbij aan Hatsjoe, Dit ben ik!, regen of Reuzen en kabouters. Soms sluiten we aan bij een thema van school. We trekken per thema vier tot zes weken uit. Bij het uitwerken van de thema's proberen we zoveel mogelijk aan te sluiten bij de beleving en ervaring van de kinderen. De activiteiten die worden aangeboden, materialen die in deze periode gebruikt worden en de inrichting van (sommige) hoeken hangen zoveel mogelijk samen met dit thema. Dit geeft een grotere samenhang in het aanbod en de mogelijkheid dieper op een thema in te gaan, kinderen meer ervaringen op te laten doen, meer ontdekmogelijkheden om de woordenschat van kinderen uit te breiden. Voor het hele jaar wordt er een opzet gemaakt van thema's die gedurende dat jaar aan de orde komen. We sluiten zo veel mogelijk aan bij de thema's van de kleuters.
- We spelen samen buiten met de kleuters. Daarnaast is er regelmatig een gezamenlijke activiteit met de kleuters.
- We hebben uitdagende speelhoeken waarin de kinderen veilig kunnen spelen.
- Er ontstaat vaak spontaan samenspel, en soms proberen we een kind te "introduceren" en ons dan weer terug te trekken.
- Er is voldoende materiaal voor de verschillende ontwikkelingsgebieden, zoals sensomotorisch materiaal en open eind materiaal. Ook is er bouw materiaal, een leeshoek, en natuurlijk een huishoek voor het rollenspel. Ook constructiemateriaal, puzzels, en materiaal voor de fijne motoriek zijn ruimschoots aanwezig. Ook op digitaal gebied bieden we soms educatief materiaal aan of soms ook gewoon een liedje om te dansen! Op knutselgebied zijn we ruim voorzien van materialen.
- We volgen de ontwikkeling structureel volgens het KIJK! volgsysteem.
- Zowel de binnenruimte als de buitenruimte zijn zo ingericht dat de kinderen uitgedaagd en geprikkeld worden tot verschillende soorten spel.
- We lezen dagelijks voor uit een prentenboek

We bieden ritme en structuur

De vertrouwde gezichten van pedagogisch medewerkers en van de kinderen in de groep zijn een belangrijk houvast. Net als de eigen groepsruimte en een rustige inrichting. Duidelijkheid komt ook terug in het ritme en programma van de ochtend, middag of dag, een aantal algemene huisregels en afspraken. Ook eigen (groeps)rituelen dragen hier aan bij. Dit biedt jonge kinderen voorspelbaarheid en vertrouwen in het verloop van de dag. Bij de buitenschoolse opvang verspreiden de kinderen zich vaak over meerdere ruimtes. Ook hier heeft de middag een bepaalde indeling. Dit begint meestal met groente en fruit en een (gezamenlijk) drinkmoment.

Voorbeelden

- We werken met dagritmekaarten uit de Uk & Puk methode. Deze zijn zichtbaar in de groepsruimte; praktisch ieder dagdeel heeft een vaste dagindeling.
- Als we naar buiten gaan vertellen we dit aan de kinderen.
- We eten gezamenlijk fruit en drinken ons drinken. Dit doen we aan tafel en we zingen van tevoren een liedje.
- Als een kind jarig is, vieren we de verjaardag en we hebben daarbij een vast ritueel zoals de verjaardagsmuts voor de jarige. We steken kaarsjes aan op de verjaardagstaart en we zingen de jarige toe. Daarbij gebruiken we muziekinstrumenten.
- We nemen zelf duidelijk afscheid van kinderen als ze naar huis gaan.

We bevorderen positieve contacten tussen kinderen

Samen doen en samen spelen is leuk en ondersteunt de ontwikkeling. Ook botsen en voor jezelf opkomen horen daarbij. Kinderen leren van en met elkaar. We stimuleren onderling positief contact en samenspel. Waar nodig begeleiden we kinderen in het contact met anderen.

Voorbeelden

- We zorgen dat de kinderen met verschillende kinderen uit de groep kunnen spelen zodat ze leren omgaan met de diversiteit en eigenheid van kinderen.
- We stimuleren om samen te werken, aan elkaar materialen te vragen en met elkaar te overleggen. Dit bevordert het samenspel. Ook vragen we de oudere kinderen om de jongere kinderen te helpen.
- Doordat kinderen vaak kunnen kiezen met wie ze spelen of naast wie ze zitten ontstaan er al verschillende vriendschappen.
- We leren kinderen om met andere kinderen te praten en aan te geven als ze iets niet willen (stop, hou op). Zodat ze leren voor zichzelf op te komen en voelen dat ze deel uitmaken van een groepsproces.

We stimuleren kinderen respect te hebben voor anderen en hun omgeving

Al vanaf de jongste leeftijd is je kind een onderdeel van de groep. Daarbij horen bepaalde afspraken en vaste rituelen die ons met elkaar verbinden zoals het beginlied van de dag. Maar ook voel je je onderdeel van een groep als je inbreng er toe doet. Dit zit 'm, net als thuis, in 'gewone zaken'; samen de tafel dekken, even helpen bij de afwas (een fantastisch moment om met water te spelen), het ene spel opruimen voor je het volgende weer pakt, spelregels bij voetbal of het knutselmateriaal zelf schoonmaken. Jong geleerd...

Voorbeelden

- We leren kinderen stop hou op te zeggen als een ander over hun grenzen gaat. Zo leren kinderen dat ze op tijd stoppen met iets wat de ander niet leuk vindt. Van de andere kant leren we kinderen om ook positieve dingen tegen elkaar te zeggen, en netjes dankjewel zeggen als je iets krijgt van een ander.
- We leren kinderen te vragen als ze iets van iemand willen.
- We leren kinderen dat ze respectvol om moeten gaan met mens, natuur en materialen waar ze mee spelen, Eerst het materiaal opruimen voordat ze iets anders pakken.
- We leren de kinderen om te wachten op elkaar, om geen speelgoed af te pakken, om te delen en samen te spelen.
- We leren kinderen om respectvol om te gaan met zichzelf, elkaar en de omgeving.
- We respecteren de grenzen van de kinderen. Als ze iets niet willen wat we aanbieden, proberen we te stimuleren, maar dwingen niet.

We werken samen met ouders en anderen uit de leefomgeving van de kinderen

Onze bijdrage aan de opvoeding en ontwikkeling van je kind staat niet op zichzelf. Eenkennigheid, zindelijk worden, veranderingen in het gezin; samen met jou als ouder stemmen we af hoe we je kind daarbij het beste kunnen begeleiden. Maar ook met scholen, sportverenigingen, de kinderboerderij in de wijk, bibliotheek om de hoek, voorlees opa's en -oma's hebben we contact. We willen een waardevolle omgeving creëren waarin elk kind de kans krijgt om zich positief te ontwikkelen en te zijn wie het is.

Voorbeelden

- We nodigen ouders regelmatig uit om aanwezig te zijn bij het voorleesmoment van de lees-mediacoach.
- Communicatie verloopt via het Ouderportaal en/of persoonlijk met ouders in de overdracht aan het begin of eind van de ochtend. Hiermee houden wij de ouders op de hoogte van leuke, grappige en bijzondere gebeurtenissen op de groep. Ook houden wij ouders op de hoogte van het thema of andere informatie betreffende groep/kind of gebeurtenissen. Via het Ouderportaal kunnen wij ook communiceren met ouders en vice versa.
- Bij zorgen over een kind vragen we, na overleg met de ouders, consultatie aan bij het consultatiebureau of onze pedagogisch coach.
- Tijdens het intake gesprek vragen we ouders naar bijzonderheden over hun kind.
- Met haal en breng contact is er ruimte voor korte gesprekjes en bijzonderheden voor die dag. Er kan altijd een afspraak worden gemaakt voor een persoonlijk gesprek.
- Kinderen worden minimaal 2 keer geobserveerd met behulp van het kindvolgsysteem KIJK!. De uitkomsten worden met ouders besproken in een persoonlijk gesprek.
- Als een kind naar de basisschool gaat, vindt er een warme overdracht plaats.
- Bij een zorgenkind vindt de overdracht plaats in aanwezigheid van de intern begeleider.
- We werken samen met de basisschool aan de doorgaande lijn.

We bewaken de fysieke veiligheid van je kind

We hebben veel aandacht voor bewegen, buiten zijn en gezonde voeding. We doen zoveel mogelijk om ernstige ongelukken te voorkomen. Onze ruimtes, afspraken en werkinstructies zijn hier op gericht. Maar we willen en kunnen kinderen niet overal tegen beschermen. Ontwikkelen betekent ook de wereld ontdekken, klimmen en springen! Leren door vallen en opstaan. Vieze kleren en kleine ongelukjes, zoals schrammen of builen horen hierbij.

Voorbeelden

- Kinderen zijn nooit zonder toezicht in de ruimte of op de buitenspeelplaats.
- Hekken en poortjes zijn altijd dicht.
- Tijdens het spelen zijn we alert op gevaar en wijzen de kinderen hier op.
- We geven geen grote stukken fruit en bij twijfel snijden we het door.
- De jonge peuters helpen we de bank op en af.

Vierogenprincipe

Dit principe is wettelijk verplicht voor kinderen van nul tot vier jaar. Dit betekent dat op elk moment de reële kans bestaat dat er een volwassene meekijkt of meeluistert met de beroepskracht. Dit houdt in dat we ervoor zorgen dat pedagogische medewerkers in een groep altijd gezien of gehoord kunnen worden.

Op onze peutergroep realiseren wij dit als volgt:

- De peutergroep is gesitueerd aan een leerplein.
- Er zit een raam in de deur van het lokaal waardoor men naar binnen kan kijken.
- Er kunnen altijd leerkrachten, medewerkers van de basisschool binnenlopen.

Achterwacht

In situaties dat er op de peutergroep heel weinig kinderen aanwezig zijn en één pedagogisch medewerker voldoet op de groep, is er altijd een tweede volwassene bereikbaar op de basisschool die we kunnen roepen bij calamiteiten, omdat de openingstijden van de peutergroep altijd onder schooltijd zijn.